

मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन मार्फत राबविण्यात येत असलेल्या मुंबई मेट्रो मार्ग-३ प्रकल्पासाठी भारतीय स्टेट बँकेकडून रु. १००० कोटी रकमेचे ब्रीज लोन घेण्यात येणाऱ्या/आलेल्या कर्जाच्या रकमेस शासन हमी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : शाहमी-२०२३/ नविवि /प्र.क्र. ६४/अर्थबळ,

मंत्रालय, मुंबई-३२

दिनांक :- ८ सप्टेंबर, २०२३

वाचा - १) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी -१०९९/प्रक.६८/शा.हमी, दि. ५.११.१९९९
२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी -१००८/प्रक.१८/शा.हमी, दि. २८.४.२००८

प्रस्तावना:

मा. मंत्रिमंडळाने दि. ०६.०९.२०२३ रोजीच्या मंत्रिमंडळ बैठकीत मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन मार्फत राबविण्यात येत असलेल्या मुंबई मेट्रो मार्ग-३ साठी रु. १००० कोटी रकमेचे ब्रीज लोन घेण्यासाठी राज्य शासनाची हमी देण्यास व सदर हमीवरील हमी शुल्कास माफ करण्यास मंजुरी देण्यात आली आहे. या अनुषंगाने शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबतचा शासन निर्णय खालीलप्रमाणे आहे.

शासन निर्णय :

मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन मार्फत राबविण्यात येत असलेल्या मुंबई मेट्रो मार्ग-३ साठी भारतीय स्टेट बँकेमार्फत रु. १००० कोटी रकमेचे कर्जास राज्य शासनाची हमी देण्यास व सदर हमीवरील हमी शुल्क माफ करण्यास मंजुरी देण्यात येत आहे.

२. सदर शासन हमीवर कर्ज उचलण्याची मुदत शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या कालावधीपर्यंत वैध राहील.

३. धनको बँक/ वित्तीय संस्थेसमवेत शासन हमीवर घेण्यात येणाऱ्या/आलेल्या कर्जासंबंधी करण्यात येणाऱ्या करारपत्रात खालील अटी व शर्तीचा समावेश करण्यात यावा.

३.१) शासन हमी एकूण रु.१,००० कोटी इतक्या रकमेपुरतीच सिमीत राहील.

३.२) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनने आर्थिक संस्थांकडून घेतलेल्या कर्जाची परतफेड करण्यास विलंब झाल्यास त्याकरिता आकारण्यात आलेल्या दंडनीय व्याजाकरीता व इतर कोणत्याही देय रकमांसाठी शासन हमी लागू होणार नाही.

३.३) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनकडून कर्जाच्या परतफेडीबाबत अथवा व्याजाची रकम देण्याबाबत होणाऱ्या कसुरीची सूचना शासनास ९० दिवसाच्या आत देणे संबंधित वित्तीय संस्थेस बंधनकारक असेल.

३.४) धनको संस्था ही राज्य शासनाच्या पूर्व अनुमतीशिवाय मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनला आदेशामध्ये विहित केलेल्या मर्यादेपेक्षा अधिक कर्ज देणार नाही. तसेच सदर प्रयोजनासाठी ऋणको अन्य कोणत्याही वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेणार नाही.

३.५) धनको संस्थांकदून घेण्यात आलेल्या कर्जातून निर्माण होणारी भविष्यातील मालमत्ता ही तारण म्हणून ठेवण्यात यावी.

३.६) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनदून कर्ज फेडीत कसूर झाल्यास मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनकदून तारण चल/ अचल मालमत्तेची विक्री / लिलाव (Auction) करून कर्ज वसुलीची प्रक्रिया पूर्ण करावी. तसेच, कर्ज वसूलीसाठी सर्वतोपरी प्रयत्न केल्याशिवाय संबंधित वित्तीय संस्थेला हमीपूर्ततेकरिता शासन हमीची प्रतिभूती म्हणून वापर करता येणार नाही.

३.७) धनको कदून मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनच्या तारण चल / अचल मालमत्तेची विक्री वसुलीचा निर्णय झाल्यास त्यासाठी एक समिती स्थापन करावी व त्या समितीमध्ये नगर विकास विभाग व वित्त विभागाचा प्रत्येकी एक प्रतिनिधी घेण्यात यावा. तारण चल / अचल मालमत्तेची विक्री / लिलाव करताना मुल्यांकन त्रयस्थ संस्थेकदून शासन नियमानुसार करणे आवश्यक राहील. तसेच, उक्त समितीमधील शासनाच्या दोन्ही प्रतिनिधींच्या अहवालासह लिलाव प्रक्रियेचे अंतिमीकरणास शासनाची मान्यता घेणे आवश्यक राहील.

वरील (३.१) ते (३.७) पैकी कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास शासन हमी अवैध होईल.

४. मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनला रु.१,००० कोटीची शासन हमी संदर्भाधिन अ.क्र.१ येथील दि. ५.११.१९९९ मधील शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेल्या अटी तसेच खालील अटीं व शर्तीच्या अधीन राहील:-

४.१) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन ही Principal Debtor राहील.

४.२) सदर धनको कदून घेण्यात येणाऱ्या कर्जाचा वापर ज्या उद्दीष्टासाठी कर्ज घेण्यात आले आहे त्यासाठीच करण्यात यावा.

४.३) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनकदून पुरेशा मत्तेची प्रतिभूती (Security) घेतल्यानंतरच धनको बँका कर्ज मंजूर करतील. सदर मत्तेची तपासणी वेळोवेळी व कमीत कमी सहा महिन्यातून एकदा तरी संबंधित बँक करेल.

४.४) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनने आवश्यक तेवढ्याच कर्जाची उचल करावी.

४.५) सदरचे कर्ज (मुद्दल + व्याज) फेडण्याची संपूर्ण जबाबदारी मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनची राहील.

४.६) सदर शासन हमीवर देण्यात आलेल्या कर्जाचे दायित्व शासनावर येणार नाही याबाबत नगर विकास विभागाने दक्षता घ्यावी.

४.७) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनने दर महिन्याला कर्ज परतफेडीच्या प्रगतीबाबतची स्थिती दर्शविणारी माहिती नगर विकास विभागाकडे / वित्त विभागाकडे सादर करावी.

४.८) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनने विहित कार्यपद्धतीने लेखा परिक्षित केलेल्या लेख्यांची एक प्रत शासनास सादर करावी.

४.९) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन त्यांच्या आर्थिक स्थितीबाबतचा अहवाल या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या प्रपत्र-अ मध्ये दर सहा महिन्यांनी (३१मार्च/३०सप्टेंबर) नगर विकास विभागास सादर करेल.

५. **हमी शुल्क**

मा.मंत्रीमंडळाने दि.०६.०९.२०२३ रोजी घेतलेल्या निर्णयानुसार सदर शासन हमीवरील हमीशुल्क माफ करण्यात येत आहे. तथापि, शासन हमीवरील घेतलेल्या कर्जाच्या परतफेडीबाबत संनियंत्रणाची जबाबदारी सहसचिव/ उपसचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांची राहील.

६. मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनला कर्ज घेण्याच्या अनुषंगाने संबंधित वित्तीय संस्थांसोबत करण्यात येणाऱ्या करारपत्रांवर स्वाक्षरी करण्याकरिता नगर विकास विभागातील संबंधीत सहसचिव/ उपसचिव व वित्त विभागातील उप सचिव (अर्थबळ) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

७. हा शासन निर्णय मा. मंत्रीमंडळाने दि. ०६.०९.२०२३ रोजीच्या बैठकीत दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने, नगर विकास विभागाच्या नस्ती क्र.एमआरडी-३३२२/प्र.क्र.१७५/नवि-७ वरील प्रस्तावाच्या व वित्त विभागाचा शासन हमी क्र. ३/२०२३-२४ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२३०९११४१३१३७६०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षाक्तिकृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संतोष गायकवाड)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव.
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ७) सर्व सन्माननिय सदस्य विधानपरिषद/ विधानसभा महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई.
- ८) मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव.
- ९) उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव.
- १०) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- १२) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- १३) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानभवन सचिवालय, मुंबई, (प्रती)
- १४) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ. बैरेक्स क्र.१, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरिमन पॉइंट, मुंबई-४०० ०२०.

१५) इंडियन नॅशनल कॉग्रेस पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश कॉग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगील मार्ग, दादर, मुंबई-४०० ०२५.

१६) नॅशनलिस्ट कॉग्रेस पार्टी, ठाकरसी हाऊस, जे.एन.हेरेडीया मार्ग, बेलार्ड इस्टेट, मुंबई.

१७) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०० ०२८.

१८) बहुजन समाज पार्टी, महाराष्ट्र राज्य, बी.एस.पी. भवन, प्लॉट नं.८३-अॅ, कलेक्टर कॉलनी चेंबूर, मुंबई-४०००१४.

१९) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राज भवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई-०४.

२०) भारतीय कम्युनिस्ट (मार्क्सवादी) पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई-२८.

२१) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, राजगड, मातोश्री टॉवर शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई-२८.

२२) प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

२३) व्यवस्थापकीय संचालक, मुंबई मेट्रो रे कॉर्पोरेशन लि., एमएमआरसी ट्रान्सिट ऑफीस बिल्डिंग, ए-विंग, ई-ब्लॉक, आयकर विभाग कार्यालयाच्या मागे, वांद्रे कुर्ला संकुल, वांद्रे पूर्व, मुंबई-४०० ०५१.

२४) वित्त विभाग (साउ/व्यय-३/ऋण व हमी नियंत्रण कक्ष), मंत्रालय, मुंबई.

२५) कार्यासन अधिकारी-नवि-७, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

२६) संबंधित वित्तीय संस्था (विभागामार्फत).

२७) निवड नस्ती –अर्थबळ.

ANNEXURE A

Proforma in which the information in respect of repayment of loan and financial liability of the borrower is to be submitted by the lending Institute to the Government every six month (1st April/ 1st Oct)

- 1 Name of Lending Institute;
- 2 Principal Debtor;
- 3 Name of Administrative Dept;
- 4 Guarantee No;
- 5 Date of Validity of Guarantee;

6 Report for the period from:

To

Guarantee & Repayment during the period

	Principal	Interest	(Rupees)
1 Outstanding guarantee at beginning of the period			
2 Additional guarantee sanctioned, if any during the period			
3 Total Outstanding (1+2)			
4 Repayment of loan			
5 Balance at end of the period (3 - 4)			
6 Amount Credited in to Escrow A/C			
7 Net Balance (5 - 6)			

7 Payment of Guaranteed fees

(Rupees)

	G. F.	Penal Fee	Total
1 Outstanding at the Beginning			
2 G. F. Paid (Rs.)			
3 Date			
4 Challan No.			
5 Balance at end of the period (1 - 2)			

8 Types of assets taken as security against amount of loan / outstanding

Description Secured	Estimated Value	How
(i)		
(ii)		
(iii)		
Total		

(P.T.O)

9. Types of inspection of assets / due diligence by lending institute during last 6 months to ensure loans are properly secured.	
10. Financial Health of Principal Debtor (i) Total Turnover of the Principal Debtor (ii) Total Profits (iii) % of profits as % of loan amount	
11. Is in the opinion of lending institute, the borrowing Institute in a position to service the debt against which government guarantee is given	
12. Is in view of the lending Institute, the borrowing Institute being managed efficiently	
13. If not, type of corrective action proposed to be taken by lending Institute	
14. Has the lending institute ensured that no further loans have been taken by the borrowing institute since the government guarantee was given	
15. Has the lending institute ensured that the guarantee fees has been paid to the Government in order to keep the guarantee alive and valid	